

WETENSWAARDIGHEDEN UIT HET VERLEDEN VAN EKKERGEM

Wanneer van Ekkerghem gesproken wordt, zegt men soms : de parochie van de "Schieve Tore". Die toren is er van 1509. Er wordt, nu nog verteld dat de bouwer eraf sprong toen hij zag dat hij niet gans recht stond. Deze wanhoopsdaad zullen wij voor rekening van de legende laten. Het overhellen zal wel later gekomen zijn, ingevolge de zuidwestenwind en het uitdrogen van het gebinte van de spitse naald.

De personen geboren op Ekkerghem, worden tot op heden de "Koolkappers" genoemd. Dit vindt zijn oorsprong in het feit dat hier steeds veel groententelers waren. Waar nu de Coupure is, was vroeger het Kolenveld, een deel van het Bijlokeveld. Het was goede grond en de kwekers uit 1751-1753 zagen hem met veel spijt voor hen verloren gaan bij het graven van de Coupure. Rode en andere kolen werden er geteeld. Dit is de oorsprong van de bijnaam : bij het oogsten werden de kolen van de stengels gekapt.

Lange tijd, tot het einde van vorige eeuw en begin van de huidige, had Ekkerghem een landelijk karakter. Begrepen binnen de stadswallen van Hembyse, waren er vele niet bebouwde plaatsen, wáár aan tuinen zelfs aan landbouw werd gedaan. Vele molens staken er hun wieken in de hoogte; zij hadden soms curieuse namen, hun door het volk gegeven, zoals : Wispelberg, Papegaaimolen, Rode Roe, Vestmolen, 't Bijlkin, de Bysserigge, de Kokerigge, de Backerigge, enz.

Op Einde Were, kant Malem, werd in 1785 door Frans Pilsen, de eerste papiermolen uit onze streken opgericht. Die kant is nog gekend : "Aan de papiermeulens".

Menig bloementeler en tuinbouwer had te Ekkerghem zijn bedrijf. Meestal in de vorige eeuw waren zij ermede begonnen. Namen als : Baumann, Beyls, De Coninck, De Cuyper, De Vriesere, Lanckman, Spae, Bassijn, enz. waren er goed gekend.

Op de zuidhoek van de Coupure-rechts en de Akkerstraat stond de herberg "Frascati", gehouden door de herbergier-bloementeler : Lanckman. Daar werd op 8 oktober 1808 de "Société d'Agriculture et de Botanique de Gand, département de l'Escaut" gesticht. Reeds op 6 februari 1809 werd in Frascati een eerste plantententoonstelling

gehouden met een goede veertigtal planten. Hier zijn de beroemde Floraliën van Gent begonnen. Door gebrek aan plaats verhuisde de maatschappij naar de zaal "Flora", in de Holstraat, waar in 1815 reeds een expositie plaats had met een duizendtal planten.

Opnieuw gebrek aan plaats en in 1836 ging de expositie door in het "Casino" op de Coupure, met ja, meer dan vijfduizend planten. In 1843 kwamen er Koning Leopold I met de koningin en een paar jaren later koningin Victoria van Engeland op bezoek. Sinds 1913, gaan de tentoonstellingen door in het "Casino" van het Citadelpark.

Knaepe Simon Van Daele, boodschapper van de maatschappij, gaf ter gelegenheid van nieuwjaar 1811, zijn beste wensen aan al de leden, met volgende verzen :

Vrienden van de vreemde arbusten
Die heel groen en liberael,
Komen naer sieur Lanckman's zael
Van verre afgelegen kusten,
Permetteert aen knaep Van Dael
Dat hij u uyt vollen herte,
Wenscht een nieuw jaer zonder smerte.

Ekkergerm heeft steeds een zwak gehad voor bloementeelt. Wijzen wij erop dat Mgr. Antoon Triest, bisschop van Gent van 1621 tot 1657, te Ekkergerm zijn beroemd en prachtig buitenverblijf had, de "Belvédère", gelegen tussen de wallen en de Leie, tegenover de nieuwe hoofdingang van het militair hospitaal. Dáár was een unieke tuin met exotische planten. Mgr. A. Triest stichtte zelfs de vereniging van hoveniers, "St.-Dorothea". Zij hadden een kapel in de St.-Michielskerk. Maar niet alle bloemenliefhebbers oefenden een vroom beroep uit. Vermelden we Filip Hamel. Tussen 1775 en 1784 was hij de beul van Gent. Hij had zijn hof op de Coupure. Op 12 mei 1785 verkocht zijn weduwe de planten van haar overleden echtgenoot bij opbod.

Zeer gekend als bloemenliefhebber was ook de burgemeester graaf Charles de Kerckhove de Denterghem; hij bestuurde onze stad van 1857 tot 1881. In de Wintertuinstraat stond zijn grote serre met wandelpaden. Deze serre was de plaats van bijeenkomst van de Gentse "Grand Monde".

Waarschijnlijk had het landelijk karakter van Ekkergerm een invloed, toen gezocht werd naar een geschikte plaats voor een gevangenis buiten de stadskom.

Op de Coupure, ter hoogte van de Rasphuisstraat werd in 1772, bij besluit van keizerin Maria-Theresia, de "Maison Centrale Pénitentiaire" opgericht. Het werd door de Gentenaar "Rasphuis" genoemd.

Voor die tijd was het een modelgevangenis. Er was plaats voor 2600 gevangenen, verdeeld in acht vleugels. In 1830 verbleven er 1200 gevangenen mannen en vrouwen. In het begin dienden zij verfhout te raspen,

vandaar de naam door het volk gegeven. Later ten tijde van Lieven Bauwens, werd er katoen gesponnen en geweven.

Bij de afschaffing en afbraak in 1935 waren er nog 513 gevangenen. Op de vrije gronden werden de gebouwen van de toenmalige "Landbouwhogeschool", thans Faculteit van de Landbouwwetenschappen, Rijksuniversiteit Gent, opgetrokken.

De nu nog bestaande gevangenis van de Nieuwe Wandeling werd bij de bouw in 1862 getiteld : "Nouvelle Maison de Sûreté civile et Militaire Cellulaire"; zij heeft plaats voor 262 mannen en 58 vrouwen. Oorspronkelijk was zij bestemd als celgevangenis.

Van Ekkergergem wordt wel eens gezegd dat het de parochie is van alle weeen : behalve een gevangenis, vindt men er hospitalen en een wezenhuis, en is het ook bekend om zijn executieplaats. Vooral het einde van de 18e eeuw, het begin van de 19e eeuw en de periode van de 1e wereldoorlog waren pijnlijke momenten uit een recent verleden.

Na de maatregelen van Jozef II in 1784 tegen de kloosters, viel men in 1794 met de Fransen van de regen in de drop. Zij hielden lelijk huis in onze religieuze instellingen; ook Ekkergergem ontsnapte er niet aan. De kerk werd voor de godsdienst gesloten. Het klooster van de Victorien van Deinze, dicht tegen het Domus Domini en dit der Annunciaden, in de straat met die naam, werden opgeheven. De oude H. Bloedkapel, staande aan de vierweegse tegen de huidige Heilig Bloedstraat, een kapel waar mis werd gelezen en waar aanroepingen werden gedaan tegen de koorts, werd in 1799 als nationaal goed verkocht en door de verwerker afgebroken.

Met het Concordaat in 1801 kwam er verbetering; de diensten werden hernomen, maar alle wee was niet geleden. In 1809 en opnieuw in 1813 werd de kerk als hospitaal gebruikt voor de soldaten van Napoleon; in 1810 zelfs als hooimagazijn voor zijn leger. De grondige herstelling van de Sint Martinuskerk kwam pas in 1907.

Het militair hospitaal was ondergebracht in de gebouwen van het gewezen klooster van Deinze. Met de bouw van het nieuwe militair hospitaal werden, spijtig genoeg, oude panden afgebroken. Blijven nog over : de kloostergang uit de 16e en de kapel uit de 17e eeuw. Deze gebouwen moeten gevrijwaard worden. Thans werd het hospitaal overgedragen aan het Academisch Ziekenhuis van de Universiteit.

Op de wijk zijn er ook meerdere kappellekens. In het beluik "Pakhuis" en op de hoek van de Krijghospitaalstraat en de Ekkergergemstraat, hangen er, aldaar aangebracht uit dankbaarheid voor het eindigen van de grote cholera-epidemie in 1866.

Te Gent waren 5500 ziektegevallen waarvan 2769 met dodelijke afloop. Tot 1721 had jaarlijks de ommegang plaats vanaf de St.-Stephanuskerk (Augustijnen) naar de H. Bloedkapel te Ekkergergem. In 1621 namen de aartshertogen : Albrecht en Isabella eraan deel.

De "Via Dolorosa" was een kruisweg van achttien staties, die begon

aan de kerk en langs de vesten van Einde Were en Nieuwe Wandeling eindigde aan de Brugsepoort.

Op het kerkhof stond de St. Annakapel, waar soms mis werd gelezen. Dáár stond óók een grote calvarieberg. Op de eerste zondag van juli hield men er de St.-Maartenprocessie.

Als zeer droevige bladzijde uit Ekkergerm's recent verleden vermelden we de terechtstellingen op de schietbaan van de huidige Martelaarslaan. Als knaap ging ik terschool, daar vlakbij. Sommige dagen werden de schoolgebouwen ontruimd te 15 uur, omdat er te 17 uur executies plaats grepen. Veel volk stond dan op de Martelaarslaan, op afstand gehouden door "Feldgendarmes" te paard. Als het karretje, vanuit de gevangenis op de Nieuwe Wandeling, kwam gereden en ter hoogte van het samengestroomde volk kwam, steeg uit de massa een hevig roepen op. De veroordeelden in het celwagentje kregen zó nog een glimp van sympathie van het volk.

Vele oudere inwoners herinneren zich de dagen van het laatste offensief in 1918. Ekkergerm ligt namelijk aan de westkant van de stad, dus de kant naar het front toe. Sommige dagen kon men het verre grollen van het artillerievuur horen, uren, soms dagen lang. Reeds kort na het begin van het offensief was het een bijna ononderbroken rijden van auto's, en bussen, die vier à vijf aanhangwagentjes trokken; vol met gekwetste soldaten, zowel Verbondenen als Duitsers. In de bus zaten de minder gewonden, in de wagentjes op twee wielen, lagen op berries de zwaar gekwetsten.

Ekkergerm is nooit een nijverheidswijk geweest, alhoewel er toch vier voorname en grote fabrieken stonden, die nu alle verdwenen zijn.

- Op de plaats genoemd "Groene Vallei", werkte van 1838 tot 1961 de vlasspinnerij "La Lys", die tussen de wereldoorlogen en nog daarna ruim 3000 werklieden telde. De gebouwen zijn nu afgebroken en er komt een nieuwe woonwijk. In de "Groene Vallei" was ook, van 1847 tot 1860, de Kruisbooggilde "Sint-Joris", de leden hielden er hun schietoefeningen. Door de uitbreiding van de fabriek werden de gronden ingenomen en het gild diende een andere plaats te zoeken.

- Als tweede nijverheid vernoemen we de werkhuizen : Van de Kerckhove, van 1826 tot 1934. Hun specialiteit was het maken van stoommachines; zij fuseerden in 1934 met S.E.M. Dok te Gent. Dáár werd de bedrijvigheid voortgezet. Te Ekkergerm was het bedrijf gelegen op de Coupure Links.

- Er was ook een vlas- en jutefabriek : De Waele-Rothlisberger; alhoewel te Ekkergerm "het klein fabriekje" genoemd, werkten er toch circa 400 mensen. De bedrijvigheid hield op rond 1960. De fabriek stond op Einde Were, rechtover de kerk, waar nu de garage Peugeot is (sinds 1964).

- Vermelden we ten slotte de metaalwerkhuizen van de Gebroeders Velghe, in de Krijghospitaalstraat. De bedrijvigheid is sinds lang gestaakt.

In deze fabrieken en werkhuisen werkten vele inwoners van de parochie. Meestal woonden zij in beluiken met pittoreske namen die dikwijls eigendom van de werkgever waren. Zo zijn er nog de beluiken : Koer van Langerock, Mostaardkoerke, Nijperskoerke, Pakhuis, Koerke van de Vier Kolommekens, Str...poortje, Hol van Pluto, (dit laatste is een doodlopende smalle weg, waarin nette huizen staan), 't Kerkstraatje, cité Bureau, cité Soenen, cité Van Loo, e.a.

Het Pakhuis zou voor het nageslacht dienen bewaard te blijven; dit koerke is gelegen in de Krijgsgasthuisstraat, het is er stemmig en het biedt veel gelijkenis met het godshuis "Alyn" op de Kraanlei.

De wijk is lang verstoken geweest van openbaar vervoer. Eerst op 9 december 1923 werd de lijn 2 van de stadstram verlengd van de Zonestraat tot aan de Rozemarijnbrug.

Toen de Rozemarijnbrug nog een draaibrug was, met scheepvaart op de Coupure, hebben veel haastige mensen dikwijls vóór de gedraaide brug staan sakkeren. Een sleepboot die een viertal sleepschepen langzaam, zeer langzaam, door de vaargeul van de brug trok, was een normale gebeurtenis. Een half uur wachten was geen uitzondering. En wat dan gezegd van een sleepschip, getrokken door drie à vier personen ? In 1954 breidde Ekkergerm zich over de Leie uit naar de Neermeersen. Begin werd gemaakt met een nieuw, prachtig en gezond stadsgedeelte. In augustus 1955 werden reeds op de Watersportbaan de Europese Roeikampioenschappen gegeven. De Leiearm werd gedempt en de laatste veerman aan de Overzet, Amedée Dhondt, was werkloos.

Ekkergerm was voor een à twee generaties nog rijk aan volkstypes, vrouwen zowel als mannen. Hun bijnaam alleen volstaat als beschrijving : zo was er

- 't Vogelkootje, wiens woonst vol hing met kooien vol vogels. Hij lustte graag een levende meikever, zeggende "het smaakt lijk een amandel".
 - Schele Jan, meer dronken dan nuchter, en handelaar in vierderangsfruit.
 - het "pird" (paard), een vrouw met... allure en kracht.
 - Mie den Duuvel, van geen man vervaard.
 - Zot Sofietje, steeds op wandel met een regenscherm.
 - Iets meer woorden zijn nodig voor "Gustje den Barbier"; het was een klein, dik mannetje, jonggezel; hij woonde in het Nijperskoerken. Hij scheerde de ganse buurt en sneed ook de haren, maar dit laatste alleenlijk op twee manieren :
 - ofwel "een tuute" dit was alles af "kale knikker",
 - ofwel "mee ne frou-frou", dit was eveneens alles af, behalve langs het voorhoofd waar wat haren werden gelaten, die dan horizontaal werden geknipt.
- Meer kon Gustje niet. Was de cliënt meereisend, dan diende hij zich te wenden tot de "coiffeur" in de Ekkergermstraat.

Bijzondere vermelding verdienen ook de paradijzen voor kleine jongens en meisjes : de "spekkewinkels". Deze werden meestal opengehouden door alleenstaande vrouwen. Gekend waren :

- Mietje de Dove, tegen de kerk.
- Korlie (Coralie in de Wintertuinstraat).
- Mietje Kuste, in een beluik van de Bijlokevest.
Kusten zijn de harde kanten van de peperkoek, die na het bakken worden verwijderd.
- Kattezieke, in de Ekkergermstraat; in haar winkel rook het sterk naar urine, zij was ongehuwd en hield er een gansé resem katten op na. Haar spekken "krulletjes", een soort Katrienspek, waren zeer gezocht en lekker, misschien wel wat doordrongen met de geur van kattenurine, maar dit was geen bezwaar voor de kleine cliënten.

In de winkeltjes, lagen de spekken op teljoortjes, de kusten kwamen uit een mand. Reeds voor een "triepken", één centiem, kon men bediend worden.

Een heel wat voornamer figuur vóór de eerste wereldoorlog was politie-commissaris Taets van de 11e wijk, waartoe Ekkergerm behoorde, westelijk van de Coupure.

Hij was een groot en stevig gebouwd man, die eerbied afdwong van de woelmakers en de "boaideliggers"; dit waren meestal niet-werkende mannen, die de ganse dag, ter hoogte van de draaibruggen op de Coupure, met de armen op de "boilde", de ijzeren borstwering aan het water, lagen.

Wanneer Taets een "tour de section" deed, met de wandelstok in de hand, bleven zij hem eerbiedig uit de weg. Toch was hij zeer volksgezind en de spelen op Ekkergermkermis, konden op zijn tegenwoordigheid rekenen, als jurylid.

Onder de zeer verdienstelijke "Ekkergermmenaars" verdienen ook de volgende een plaats op de erelijst.

- Constant-Olivier D'Hossche, geboren in 1811. Hij was stichter-eigenaar van de zwemkom naar zijn naam, gelegen aan de Overzet. In gans de stad was hij een beroemdheid : hij had een patriarchale kop, een prachtige baard en een weelderige haardos; vandaar zijn bijnaam "Pruuke D'Hossche".

In 1839 tijdens de hevige katoencrisis te Gent, speelde hij er een eerste rangsrol. Hij was de voorloper van de latere socialistische voormannen in het Gentse.

In 1872 werd "Pruuke D'Hossche" door beeldhouwer Karel De Kesel, vereeuwigd in het beeld van de Schelde, op de gevel van de oude vismijn, St.-Veerleplaats.

Na zijn dood en tot aan de overname door de stad van zijn zwemkom gaven zijn beide dochters er zwemlessen. Er kon gezwommen worden in de kleine bassijn met drie diepten en in de Leie. Zwemgelegenheid voor knapen was er in de Leie, op de plaats genoemd "het eilandje".

Daar was een gemeenschappelijke kleedplaats en de prijs was adequaat, ongeveer vijf centimes.

- Niet minder gekend was pastoor Den Haerynck, geb. 1846, van 1893 tot 1933, pastoor van Ekkergerem, waar men van "paster den harinck" sprak. Hij is de bouwer van de huidige pastorie en op zijn kosten eveneens van de school "O.L.Vrouw-Visitatie" in de K.L.Diericxstraat.

Hij was populair en deed veel voor zijn parochie. Het hek, dat het voortuintje van de pastorie afsluit van de straat, is in smeedijzer en op een laag muurtje geplaatst. De ingang, eveneens in smeedijzer, bestaat uit twee delen, op het bovengedelte van de draaiassen, tegen de muur, is een gesmede haring aangebracht. De pastoor had wel zin voor humor.

- Geneesheer Henri Dumont (1850-1923), een ware volksvriend voor Ekkergerem, bezocht zijn patiënten steeds te voet. Op het laatst van zijn leven had hij een zeer slepende tred en stootte schuifelend zijn adem uit. Vele arme mensen verzorgde hij gratis. Hij was dokter van de "Bond Moyson". Hij stierf plots, in de gang van zijn woning, toen hij na een ziekenbezoek huiswaarts kwam.

- Leo-Michel Thiery (1877-1950) was de pionier van een degelijk biologisch en aanschouwelijk onderwijs. Hij was de stichter van het prachtig "Gentse schoolmuseum", eerst in het Berouw, nu in de St.-Pietersabdij ondergebracht. Hij schreef verscheidene werken, o.a. : Encyclopedisch Onderwijs, in 1914; hierin preconiseert hij een nieuwe manier van onderwijs. Hij was ook geoloog en beschreef de grond waarop Gent is gebouwd. Zijn leus was "Labore et Constantia".

- Verdienstelijke geneesheren waren eveneens Dokter Wasteels, een aristocratisch type, en Dokter Maes, een innemend, gemoedelijk man, die pas een paar jaren geleden overleed. Hij bezocht zijn cliënten, in de eerste jaren van zijn praktijk, met een zogezegde "dokersfiets", een rijwiel zonder ketting.

Iedere wijk of parochie heeft, behalve zijn volkstypes en verdienstelijke inwoners, ook zijn eigen kermis en de nodige cafés en danszalen. Tot 1957 viel Ekkergeremkermis op de 2e zondag van oktober. Zij was, met deze van St.-Pieters en van St.-Jacobs, de voornaamste van de stad. Er was veel leute en plezier met de dreunende orgelmuziek. Aan de herbergen stak de driekleur uit met aan de vlaggestok een rode kool, dit gebruik bleef nog bestaan tot tussen beide wereldoorlogen. Er waren volksspelen : mastklimmen, zaklopen, kruiwagenrijden met een puit op, pap eten, enz.

De dinsdag na de derde zondag van oktober vierde men het sluiten van de Kermis met een kloefkensbal in alle danszalen. Iedereen droeg fraai beschilderde kloefen en er waren prijzen voor de mooiste. Het was ook "de" uitgangsdag van de neringdoeners.

Aan danszalen ontbrak het niet; vernoemen we :

- De Koornbloem in de Ekkergeremstraat; daar was vroeger van 1820

tot 1847, de vergaderzaal van het gild van St. Joris; zij hadden er ook hun schietstand. Nu is er sinds 27 à 28 jaar de boogschuttersvereniging, de "Korenbloeschutters", gevestigd, evenals de Koninklijke Cyclobalclub "Sport na Arbeid".

- De Philharmonie op de Bisschop Triestlaan was een balzaal met meer standing; zonder halsboord of das, werd de toegang geweigerd.
- Mars-da-Been of Boerenhof, aan de kerk in de Ekkergeraast.
- De Oude Achterroos en De Nieuwe Achterroos, beide in de Krijgshospitaalstraat.

- De Voorroos en Dua, beide in de Ekkergeraast.

- De Mangelaere in de Hoveniersstraat, nu Koolkapperstraat.

- Last but not least : het Spiegelhof, aan de Nieuwe Wandeling, afgebroken in 1902. Het gebouw was imposant en groot. Het bordes was zes tot zeven treden hoog. Een nu achtennegentigjarige Koolkapper vertelde mij, dat bij ruzie, en dit gebeurde dikwijls, de woelmakers met geweld uit de zaal werden geduwd door de "buitensmijters" en van het bordes op het voetpad werden geworpen.

Op de kermis werd veel het korte liedje gezongen :

En moeder zit in 't hof (bis)

en wij die gaan gaan dansen

naar het Spiegelhof.

Met "'t hof" wordt hier het oudvrouwengesticht bedoeld, soms werd in plaats van "'t hof", "'t lof" gezongen.

Iedereen kent op de Coupure tegen de Rozemarijnbrug : "Salon Napoléon", nu "Café Napoleon" (waarom die verandering ?). Het is een stamherberg, waar veel biljartkampioenschappen gespeeld worden. Het huis is een goede honderddertig jaar oud. Daar vergaderden tot 1874 de oud-soldaten van Napoléon. In voormeld jaar waren er nog vier en toen werd besloten geen verdere vergaderingen meer te houden.

Intussen heeft met de toenemende verkeersmogelijkheden de oude klassieke, wijk-gebonden kermis afgedaan. Wel werden in 1945 en 1946 op de Coupure twee schitterende waterfeesten gegeven, die duizenden mensen trokken.

Sinds 1957 werd de jaarlijkse kermis verlegd naar de laatste zondag van mei of de eerste van juni.

Met het openen van de nieuwe wijk en de Watersportbaan, werd alles over een nieuwe boeg gegooid en zou de kermis, nu op het einde van de lente, gepaard gaan met roeiwedstrijden en waterfeesten, aangevuld met rijwielkoersen en andere sportmanifestaties, met radioserenades, en niet te vergeten, in de Korenbloem, met een schieting op de liggende wip. Tevens wordt steeds hulde gebracht aan de monumenten van de gesneuvelden, gedeporteerden en gefusilleerden voor het vaderland. Volksspelen op straat of plein zijn niet meer mogelijk wegens het druk verkeer.

Tot slot volgende gegevens over de "Koolkappersvlag" :

in het centrum zit het "Koolkapperken" in een rode kool; hij houdt in de handen een bierkruik en een kapper. In de bovenhoeken : St.-Maarten en St.-Michael. In de benedenhoeken : Ekkergermerkerk en windmolens.

ALFONS DE BUCK

TE GENT IN 1874

Over het jaar 1874 te Gent is weinig te vertellen; er gebeurde niets buitengewoons. Toch menen we, dat er wel belangstelling zal zijn om te vernemen, wat zo al honderd jaar geleden te Gent voorviel. Graaf Karel de Kerchove (1819-1882) was burgemeester en dit sedert 1857. De schepenen waren : A. Wagener, hoogleraar, D. Levison, koopman, L. Vermandel, advocaat en K. Pickaert, brouwer.

Onze stad telde 130 082 inwoners; het aantal geboorten bedroeg 4503 (34,6 op 1000 inwoners) en het aantal sterften 3437. Bij deze sterfgevallen waren er 1663 gevallen jonger dan vijf jaar. Dit betekent, dat 48,8 o/o van de overledenen jonger was dan vijf jaar of nog, dat ongeveer 38,2 o/o van de kinderen stierf voor hun vijfde jaar. De kindersterfte was dus nog buitengewoon hoog.

Voor de gemeenteraad hadden 7180 inwoners of 5,5 o/o en voor het parlement 4675 inwoners of 3,3 o/o stemrecht. Op dinsdag 9 juni was er verkiezing voor de senaat. Er waren 26 kiesbureaus : 18 voor de inwoners van Gent en acht voor de overige kiesgerechtigden van het arrondissement, die naar Gent moesten komen voor de verkiezing. De lijst van de kiesbureaus toont ons wel de voornaamste drankhuizen van de stad, want bijna al de kiesbureaus waren in drankhuizen ingericht.

1e bureau : stadhuis.

2e bureau : stadhuis.

3e bureau : Lakenmetershuis.

4e bureau : herberg Den Duitsch bij St. Jacobs.

5e bureau : herberg Hof van Flora in de Holstraat.

6e bureau : herberg Trompet in de Ham.

7e bureau : herberg De Prins in de Ramstraat.

8e bureau : herberg Parnassusberg op de Houtlei.

9e bureau : herberg Spiegelhof op de Nieuwe Wandleing.

10e bureau : herberg De oude Kroon op de Zuidkaai.

11e bureau : herberg Den Boer in de Sleepstraat.

12e bureau : herberg De Vier Hoeken in de Fiévéstraat.

13e bureau : herberg De Leeuw van Vlaanderen in de St.-Margrietstraat.